

Kestävyyspaneelin toimintakertomus 2023

1. Paneelin toiminta

Sisällöllinen työ

Kestävyyspaneelin sisällöllinen työ vuonna 2023 keskittyi vuoden ensimmäisellä puoliskolla edellisen hallituksen esityksiä koskeviin lausuntopyyntöihin vastaamiseen sekä tulevan hallituksen hallitusohjelman kestävä kehityksen linjauksiin vaikuttamiseen. Kestävyyspaneeli antoi pyynnöstä lausunnot Tulevaisuusvaliokunnalle tulevaisuusselonteosta 15.2. sekä valtiovarainministeriön kasvutyöryhmälle 28.2. Hallitusohjelmanevotteluihin Kestävyyspaneeli lähetti lausuntonsa kirjallisesti sekä julkaisi siitä myös mediatiedotteen 8.5.

Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla paneelin sisällöllisen työn huomio oli uuden hallitusohjelman kommentoinnissa sekä siinä olevan kokonaiskestävyyden mittarointia koskevan kirjauksen toteuttamisen tieteeseen perustuvan toteutustavan pohdinnassa. Tärkeää sisällöllistä työtä paneeli teki myös globaalin kestävä kehityksen raportin (GSDR) kommentoinnissa Suomen näkökulmasta ja raportin esiin nostamisessa syyskuussa (20.9.) Tiedekulmassa järjestetyssä tapahtumassa, jonka yhteydessä tiedotettiin myös laajasti (ks. *viestintä*).

Koko vuoden ajan Kestävyyspaneeli osallistui Kestävä kehityksen toimikunnan strategiaseurannan prosessiin ja tuki lausunnon ja keskusteluilla valtioneuvoston kanslian (VNK) kestävyysarviointityötä.

Vuoden aikana julkaistiin Kestävyyspaneelin nettisivuilla kuusi panelistien blogikirjoitusta, joissa käsiteltiin kestävyysmurrokseen liittyviä aihepiirejä kunkin panelistin asiantuntija-alalta. Vuoden lopulla panelistit nauhoittivat seitsemän jaksoa Mikä kestää? -podcast-sarjaa, joka julkaistaan vuoden 2024 alkupuolella ja joka toimii myös aineistona paneelin tulevalle julkaisulle.

Kansallinen kestävä kehityksen prosessien tuki

Kestävyyspaneelin toiminnassa määritettynä tehtävinä ovat mm. tuki Kestävä kehityksen toimikunnan työlle sekä kansallisen kestävä kehityksen politiikan arviointi.

Vuonna 2023 Kestävyyspaneelin jäsenet osallistuivat aktiivisesti Kestävä kehityksen toimikunnan kokouksiin, tilaisuuksiin ja toimikunnan strategian arviointityöhön liittyviin työpajoihin. Paneelin jäseniä haastateltiin toimikunnan strategian arviointiin liittyviin taustaselvityksiin esimerkiksi työkykyyn, hyvinvointiin ja luonnonjärjestelmiin liittyen ja he kommentoivat prosessissa syntyneitä, viestintätoimisto Kaskasin tuottamia arviointitekstejä.

Kestävyyspaneeli tuki VNK:n kestävyysarviointityötä antamalla työstä pyydetyn kirjallisen lausunnon kesäkuussa 2023. Lisäksi paneelin jäsenet kävivät taustakeskusteluja työhön liittyen valmistelijoiden kanssa.

Kestävyyspaneelin puheenjohtaja Lassi Linnanen osallistui osana Suomen virallista delegaatiota syyskuussa YK:n yleiskokouksen alussa järjestettyyn kestävän kehityksen huippukokoukseen New Yorkissa.

Tapahutumien järjestäminen

Kestävyyspaneeli järjesti maaliskuussa yhteistyössä Kestävän kehityksen toimikunnan, Nuorten Agenda 2030 –ryhmän ja Kehityspoliittisen toimikunnan kanssa Kestävän kehityksen eduskuntavaalipaneelin Tiedekulmassa 7.3. Kestävyyspaneelin varapuheenjohtaja Katriina Siivonen toimi tilaisuuden toisena juontajana.

Kestävyyspaneeli oli toukokuussa suunnittelemassa ja järjestämässä tiedepaneelien yhteistä keskustelutilaisuutta osana Helsingin yliopiston kestävyystieteen instituutin (HELSUS) ja Aalto yliopiston Sustainability Science Days (SSD) –konferenssin ohjelmaa 23.5. Mukana keskustelussa olivat Kestävyyspaneelin lisäksi Ilmastopaneelin, Luontopaneelin, Metsäbiotalouden tiedepaneelin sekä Talouspolitiikan arviointineuvoston edustajat. Kestävyyspaneelia edusti keskustelijana puheenjohtaja Lassi Linnanen ja pääsihteeri Johanna Kentala-Lehtonen toimi tilaisuuden juontajana.

Syyskuussa (20.9.) Kestävyyspaneeli järjesti oman hybriditilaisuuden Tiedekulmassa, jossa paneelin jäsenet kommentoivat uutta hallitusohjelmaa vastajulkaistun YK:n globaalien kestävän kehityksen raportin (GSDR) tulosten valossa. Tilaisuudessa esiintyi kuusi panelistia: Minna Halme, Mikko Mönkkönen, Anna-Maria Teperi, Katriina Soini, Minna Kaljonen ja Päivi Kinnunen. Pääsihteeri Johanna Kentala-Lehtonen juonsi tilaisuuden. Tilaisuuden nauhoite on pysyvästi katsottavissa paneelin nettisivuilla.

Kansainvälinen yhteistyö

Kestävyyspaneeli on jäsenenä eurooppalaisten tiedevälittäjien verkostossa EEAC:ssä (European Environmental and Sustainable Development Advisory Council Network). Paneelin pääsihteeri osallistui lokakuussa Bukarestissa järjestettyyn verkoston vuosikonferenssiin ja -kokoukseen. Vuosikokouksen yhteydessä Kestävyyspaneelin varapuheenjohtaja Katriina Siivonen valittiin EEAC:n kestävän kehityksen työryhmän kanssapuheenjohtajaksi.

Kestävyyspaneelin puheenjohtaja Lassi Linnanen osallistui osana Suomen virallista delegaatiota YK:n yleiskokouksen yhteydessä järjestettyyn kestävän kehityksen huippukokoukseen ja sen oheistapahtumiin New Yorkissa syyskuussa. Kokouksen yhteydessä keskusteltiin vastikään julkaistusta YK:n globaalien kestävän kehityksen raportista GSDR:stä.

Kokoukset

Kestävyyspaneeeli järjesti vuoden 2023 aikana yhteensä yksitoista kokousta, joista kuusi järjestettiin läsnä- ja viisi etäkokouksina. Kokouksista neljä järjestettiin Helsingissä valtioneuvoston tiloissa ja yksi kokous toukokuussa Asikkalassa sekä yksi lokakuussa Oulussa.

Paneelin sisällöllistä työtä tehtiin kahdessa työryhmässä, joihin panelistit jakautuivat. Toisen työryhmän vastuulla oli hallitusohjelmaan liittyvä työ ja toisen vastuulla VNK:n kestävyysarviointityön tukeminen. Hallitusohjelma-työryhmää johti Minna Halme ja VNK:n kestävyysarviointi-työryhmää Minna Kaljonen ja Katriina Soini. Hallitusohjelma-työryhmä kokousti vuoden aikana neljä kertaa ja VNK:n kestävyysarviointityöryhmä kaksi kertaa. Molemmat työryhmät jatkavat työtä myös vuonna 2024.

Sidosryhmäyhteistyö

Sidosryhmäyhteistyötä paneeli teki etenkin muiden kestävän kehityksen toimijoiden, kuten kestävän kehityksen toimikunnan ja Nuorten Agenda 2030 –ryhmän sekä muiden tiedepaneelien kanssa mm. tilaisuuksien järjestämisessä. Vuoden aikana paneelin työryhmien edustajat tapasivat myös mm. Sitran, Tilastokeskuksen ja THL:n henkilöitä. Paneelin pääsihteerillä tapaamisia oli eri ministeriöiden virkahenkilöiden kanssa.

Puhujapyyntöjä Kestävyyspaneeelin jäsenet ja pääsihteerit saivat vuoden aikana mm. Metsähallituksen, Valtiokonttorin, ELY-keskusten ilmastoverkoston ja strategiajohtajien, Kasvuryhmän, Suomen yrittäjien ja Suomen pankin sisäisiin tai järjestämiin tilaisuuksiin.

2. Viestintä

Toimintavuonna 2023 Kestävyyspaneeelin viestinnässä hyödynnettiin paneelin omaa nettisivustoa www.kestavyyspaneeeli.fi, sosiaalisen median kanavia, kuten Twitter/X:ää ja LinkedIn:iä. Lisäksi lähetettiin kolme mediatiedotetta: yksi keväällä liittyen paneelin hallitusohjelmatavoitteisiin ja kaksi syksyllä hallitusohjelmaa ja globaalia kestävän kehityksen raporttia komentoivan Tiedekulman tilaisuuden mainostamiseen ja sen viesteistä tiedottamiseen liittyen.

Kestävyyspaneeeli hankki viestintäapua Noon-kollektiivilta Tiedekulman tilaisuuden mediaviestintään sekä tilaisuuden ohjelman rakentamiseen. Tilaisuuden yhteydessä mediajuttuja Kestävyyspaneeelin viesteistä julkaisivat mm. Yle radio Suomi, HBL sekä Iltalehti.

Vuoden aikana paneelin jäsenet kirjoittivat paneelin nettisivuille kuusi blogikirjoitusta, joissa käsiteltiin kestävyysmurrokseen liittyviä aihepiirejä kunkin panelistin asiantuntija-alalta.

Vuoden lopussa panelistit nauhoittivat seitsemän jaksoa Mikä kestää? -podcast-sarjaa, joka julkaistaan vuoden 2024 alkupuolella ja joka toimii myös aineistona vuoden 2024 ensimmäisellä puoliskolla julkaistaville paneelin politiikkasuosituksille kestävyysmurroksen edistämiseksi

3. Resurssit

Vuoden 2023 aikana Kestävyyspaneelin koordinaatio siirtyi valtioneuvoston kanslian yhteyteen. Kestävyyspaneelin päätoimisena pääsihteerinä aloitti maaliskuun alussa Johanna Kentala-Lehtonen. Tammi-helmikuun ajan koordinaatiota hoiti aiemman konsortion eli Syken, Luken ja HELSUS:in kolmikanta, joka myös avusti pääsihteerää kevätkauden ajan. HELSUS:in edustajana apulaiskoordinaattorin tehtävässä toimi Sini Holopainen. Syyskaudella Syken ja Luken tiedesihteerit Jari Lyytimäki ja Anu Reinikainen jatkoivat osana koordinaatiota ja paneelin apulaiskoordinaattorina toimi Juulia Hassinen LUT yliopistosta.

Kestävyyspaneelin toimintabudjetti vuodelle 2023 oli 100 000 euroa. Lisäksi VNK maksoi paneelin pääsihteerin palkan.